

המדד הבינלאומי לזכויות קניין: ישראל מפגרת אחרי העולם המערבי

ישראל מדורגת במקום ה-29 מתוך 115 ב-IPRI (International Property Rights Index), המדד הבינלאומי לזכויות קניין. "היעדר הגנה איתנה על זכות הקניין פוגם בצמיחה הכלכלית", מוסרים מהמכון

[אריאל אטיאס](#)

26/02/2008 07:50:55

ישראל אינה עושה די להגן על זכויות הקניין, כך עולה מפרסום מדד מכון ירושלים לחקר שווקים (JIMS) (והאחוד לזכויות הקניין היום בבוקר. המדד בוחן 115 מדינות ובתוכן ישראל, על פי מידת ההגנה שהן מעניקות לקניין פיזי לקניין רוחני גם יחד, ומשמעות הדבר לרווחה כלכלית.

על מנת להכיל ולעמוד על ההיבטים החשובים הקשורים להגנת זכות הקניין, מדד זכות הקניין מתמקד בשלושה תחומים: הסביבה המשפטית והפוליטית (Legal and Political Environment), זכויות הקניין הפיזי (Physical Property Rights) וזכויות הקניין הרוחני (Intellectual Property Rights). המדינות הכלולות בסקר מייצגות 96% מסך התמ"ג הכלל עולמי, ולכל מדינה מוענק ציון מ-1 עד 10. הציון הכללי שהוענק לישראל הוא 6.5 המקנה לה דירוג של 29 מתוך 115 המדינות הכלולות במדד. בכך ישראל מפגרת לא רק אחרי רוב מערב אירופה וצפון אמריקה אלא גם אחרי מדינות נוסח צ'ילה, אסטוניה, מאלטה, ואחוד האמירות הערביות. (UAE).

כאשר בוחנים רק את מרכיב הסביבה המשפטית והפוליטית דירוגה של ישראל צונח למקום ה-39 מתוך 115. מדד הסביבה המשפטית והפוליטית בוחן עצמאות שיפוטית, האמון במערכת המשפטית, יציבות פוליטית ושחיתות על פי נתונים שפורסמו על ידי הבנק העולמי והפורום הכלכלי העולמי.

בצד היותר אופטימי, הדירוג של ישראל בתחום זכויות הקניין הפיזי גבוה יותר מהציון המשוקלל ומגיע למקום ה-26 מתוך 116. מרכיב ההגנה על זכויות קניין פיזי כולל איכות ההגנה המשפטית על רכוש פרטי כולל נכסים פיננסיים, הקלות שבה ניתנת לרשום נכסים לעסקים ונגישות להלוואה בנקאית.

בכל הקשור להגנה על זכויות הקניין הרוחני, ישראל מגיעה לדירוג הזהה לציונה המשוקלל, 29 מתוך 115. מדד הקניין הרוחני בוחן הגנה על זכויות יוצרים, הגנה על פטנטים, הפרת זכות יוצרים, והגנה על סמל מסחרי. דרוגה של ישראל הוא נמוך למדי עבור מדינה הנשענת במידה רבה על תעשיות עתירות ידע על מנת לדרבן את הצמיחה הכלכלית. אירלנד למשל, המובילה אף היא בהי טק מדורגת במקום ה-17, 12 מקומות מעל ישראל.

ממכון המחקר נמסר, כי הכלכלנים מתעניינים מאוד במדד הבין לאומי להגנת זכות הקניין, היות והתוצאות המופיעות בו תואמות במידה חזקה את התמ"ג לנפש. למעשה כאשר מחברי הדוח הריצו רגרסיה פשוטה בין התמ"ג לנפש ותוצאות מדד הגנת זכויות הקניין הם גילו קשר סטטיסטי מובהק, במתאם מקדם של 0.85 בעל כוח הסברתי (r-squared) של 0.71.

"על פי היחס שנקבע בין שתי קבוצות הנתונים תוך הפעלת רגרסיה פשוטה, גידול של אחוז אחד בציון המדד הבין לאומי להגנת זכויות הקניין, גידול של נקודה אחת מנבא גידול של 7,616 דולר בתמ"ג לנפש", מסבירה קורין סאואר מנכ"לית מכון ירושלים לחקר שווקים.

הצמיחה הכלכלית הישראלית אינה ממצה את הפוטנציאל המלא שלה מפאת העדר הגנה על זכויות קניין. "ללא שיפור ברמת ההגנה על זכויות הקניין, ישראל לא תוכל לנצל את הפוטנציאל המלא הטמון בכלכלת השוק שלה ובמשאביה. העדר הגנה איתנה על זכויות הקניין פוגם בביטחון של היחיד במוסדות ומצמצמת את השקעה לטווח ארוך והתמריצים ליחיד לחדש. זכויות הקניין כאשר הן מוגדרות היטב וזכות לאכיפה מייצרות את מרכיב הבהירות בבעלות המקל על הסחר וההשקעות", מוסיף רוברט סאואר, נשיא מכון ירושלים לחקר שווקים.

www.bizportal.co.il